

Národné výbory!

Ste orgánmi rodiacej sa ľudovo-demokratickej moci. Dokážte, že ľud si zasluhuje, aby mal moc vo vlastných rukách. Postarajte sa o úspešný priebeh mobilizácie!

Členovia Komunistickej strany Slovenska
a Demokratickej strany!

Spojte svoje sily spolu s občanmi strannícky neorganizovanými v jednotnom Národnom fronte a vo vzornej shode zapojte sa do boja proti nepriateľovi a do práce pre front.

Nech žije víťazný boj slovenského národa po boku slávnej Červenej armády!

Nech žije slobodné Slovensko v slobodnom Československu!

Smrť nemeckým votrelcom!

Prípravný výbor Národného frontu.

Za Komunistickú stranu Slovenska:

Julo Ďuriš, Edo Friš, Karol Bacílek, Ján Púll.

Za Demokratickú stranu:

Fedor Hodža, Ivan Pietor, major Milan Polák, Tomáš Tvarožek.

Pravda, 27. 3. 1945, čís. 28.

[188]

1945, 27. březen. Košice. — Článek „Pravdy“¹ pojednávající o úkolech národních výborů a o vztazích mezi národními výbory a Slovenskou národní radou. Kritizuje lokální omezenost některých národních výborů a byrokratismus, projevující se v činnosti orgánů SNR.

Národné výbory a SNR

Národné výbory byly prvými orgány moci, které na oslobodenom Slovensku prevzaly do rúk organizovanie nového života. A jedinými orgány. V rozbitých mestách a dedinách si občania zvolili dôveryhodných ľudí, ktorí sa uchopili obstarávania príbytkov ľuďom, čo sa vrátili z hôr a našli svoje chalupy zbúrané, zásobovania obyvateľstva a starosti o jeho zdravie atď. Utvorili milíciu, národné stráže, ktoré robily a robia kroky na zaistenie verejnej bezpečnosti. Celý politický a hospodársky život, školstvo atď. spočíva na pleciach Národných výborov. Sú to obrovské úlohy. Najmä v tých častiach, ktoré byly prechodom frontu zničené. K týmto úlohám nemajú Národné výbory mnoho pomoci. Majú svoj zdravý rozum, dôveru ľudu a pevnú vôľu dokázať, že sú schopné splniť všetky tie požiadavky, ktoré dnešná situácia predkladá. Nemaly rozsiahleho aparátu úradníckeho. Nemaly k dispozícii doterajších úradov. Úrady zčasti poslúchly príkaz bratislavských kvizlinkov k evakuácii, zčasti sa svojím pomalým a byrokratickým postupom nehodia na plnenie tých úloh, ktoré treba riešiť hneď a hlavne: nemajú tu prepotrebnú dôveru nášho ľudu a nevedia ho zapojiť do budovateľskej práce. Tvorenie Národných výborov na širokej základni a so širokou kompetenciou je bezpodmienočným príkazom dnešných potrieb. Je tiež politickou požiadavkou hesla ľudovej demokracie, ktorá má ovládať politickú štruktúru nového Československa. Národné výbory budú základom tejto ľudovej demokracie a jej vykonávateľmi.

Slovenská národná rada je najvyšším orgánom Národných výborov. Z nich čerpá svoju politickú váhu. Úspech jej práce záleží na tom, ako odpovedá a aké opatrenia robí na tie problémy, s ktorými sa Národné výbory potýkajú, a na druhej strane na tom, ako Národné výbory opatrenia SNR prijímajú za svoje a plnia ich.

A práve v tejto spolupráci SNR a NV nie je všetko v poriadku. Sú tu nedorozumenia a omyly, ktoré sa musia odstrániť. Chyby sú i na strane úradov SNR, i na strane NV.

Akú chybu robia NV? NV sa uzatvárajú. Uzatvárajú sa na vlastné územie okresu, mesta,

obce. Tvoria si samostatné štáty zo svojich obcí a okresov, pravda, najmä v takých obciach a okresoch, v ktorých ostaly zásoby obilia a lepší stav dobytka, ktoré majú dopravné prostriedky na obstarávanie zásobovania, slovom v takých miestach, ktoré si trúfajú za istý čas vydržať s vlastnými zdrojmi, ak nebudú musieť prispievať krajom, vojnou zničeným. Toto je, pravda, politika nevlastenecká, egoistická a krátkozraká.

SNR ako celok Národné výbory rešpektuje a je vrcholným orgánom celého národa, ktorý má za úlohu pomôcť NV zdolať všetky úlohy, pravda, nie s hľadiska jedného okresu, ale s hľadiska celého oslobodeného územia. No i v orgánoch SNR sedia ľudia, ktorí snáď vedeli byť dobrými odborníkmi, dokým sa Slovensko nestalo bojiskom a nemuselo riešiť tak obrovské problémy. Ale dnes, v čase mimoriadnych ťažkostí a požiadaviek ukazujú sa ako zlí odborníci a často i ako zlí vlastenci. Títo ľudia si zvykli na vychodené chodníčky a sú presvedčení, že len ten administratívny aparát, ktorý tu bol, je jedine na svete schopný postaviť našu správu na nohy. Úradník s takýmito názormi príde do mesta, alebo dediny, dáva príkazy a zákazy, nehladiac na to, že NV v tej istej veci už robí opatrenia. Taký úradník vymenuje do mesta trebárs celý štáb úradníkov bez ohľadu na to, že NV pre tú istú prácu už dávno pred tým ľudí určil.

Toto sú omyly byrokratickej obmedzenosti. Šíria, pravda, rozčúlenie na vidieku a neslúžia dobrej snahe SNR, ktorá chce, opierajúc sa o NV, zaviesť jednotnú správu celého územia.

Tu sa musí mnoho zmeniť, priatelia, a to na oboch stranách. Ideme za jedným cieľom. Pôjdeme za ním tou istou cestou a nie každý svojou.

Na koniec žiada sa podotknúť: Neprajníci a nepriatelia našej mladej ľudovej demokracie vedia veľmi pohotovo ťažiť z nedostatku a slabín SNR a NV pre podkopanie ich autority. O dôvod viac, aby sme všetkými silami rýchlo odstránili všetky nedostatky, prehľbili spoluprácu medzi SNR a Národnými výbormi a vniesli jasno do pomeru medzi národnými výbormi ako demokratickými orgánmi miestnej a okresnej správy a SNR ako vrcholnou demokratickou ustanovizňou celého národa, ktorá zaujíma postavenie snemu i vlády Slovenskej krajiny.

Pravda, 27. 3. 1945, čís. 28.

[189]

1945, 30. březen. Košice. — Článek „Národní obrody“ o likvidaci partyzánských oddílů, které splnily své poslání, a o přeřazení partyzánů do armády nebo do civilního zaměstnání.

Zvýšená starostlivosť o partizánov

Oslobodené Slovensko oceňuje zásluhy najstatočnejších

Už dlhší čas sa pociťovala potreba zvýšenej starostlivosti o partizánov. Predsedníctvo SNR osvojilo si dnes návrh z partizánskych radov, podľa ktorého v budúcnosti partizáni budú sa pokladať za vojakov, ktorí prišli s frontu v nepriateľskom týle do vlastného zázemia. V rozličných strediskách budú zriadené záchytné partizánske kasárne, v ktorých uskutočnia likvidáciu partizánskych oddielov, odovzdajú sa zbrane a o každom osobitne sa spíše protokol, ocení sa partizánska služba, vyplatí sa žold, za vynikajúce výkony udelia sa záslužné vyznamenania. Hodnosti nadobudnuté v partizánskej jednotke sa zásadne uznajú¹ a keď bude treba

¹ Autorem článku je dr. J. Púll.

¹ O priznaní dôstojníckych hodností partyzánskym veliteľom, ktorí vstupovali na oslobodenom území Slovenska do čs. armády strhl se boj. Londýnské ministerstvo národnej obrany odmietalo udelovať hodnosti partyzánom, ktorí väčšinou vyšli z dělnické třídy a kteří buď byli členy KSS nebo je s KSS spojovaly sympatie. Zahraníční vedení KSČ vyzvalo presidenta Beneše a Jana Masaryka, pověřeného v té době vedením ministerstva